

KVADRAT
po mjeri

MEĐUNARODNI PROJEKT VILLAS

NAMJENA 100 DVORACA

KULTURNA
16
posto

STAMBENA
17
posto

OSTALO
33
posto

Život od baštine

Dvorci su u mnogim evropskim zemljama jedna od glavnih turističkih atrakcija i znatan izvor prihoda i vlasnicima, ali i lokalnoj zajednici ako turistički ponudi i nešto više od razgledanja dvorca, primjerice, i lijepo uređen perivoj, dobar restoran, jahanje, kupanje u obližnjim toplicama... Kombinacijom svih tih elemenata može se stvoriti profitabilna turistička atrakcija. U Hrvatskoj je u kontinentalnom dijelu više od dvije stotine dvoraca i kurija, a kako su uglavnom razbacani po zabitima i selima, komercijalizacija dvoraca mogla bi ih i te kako gospodarski osnažiti. No kod nas mjerodavni o obnovi dvoraca na takav način upore ne razmisljavaju.

Pod novom uglavnom podrazumijevaju skupe građevine ili konzervatorske radove za koje nema nema, pa je polovica naših dvoraca u lošem stanju, a mnogi i pred urušavanjem. Problem je također što se mnogi ako im je građevne stanje, uvjetno reteno, solidno, koriste za potpuno neprimjerene djelatnosti. Primjerice, u izuzetno vrijednom baroknom dvoru Gornja Bistra iz 18. stoljeća smještena je bolница. Zbog blizine Parka prirode Medvednice, skijališta na njoj, vrijednih prirodnih i povijesnih lokaliteta, blizine toplica... mogao bi postati atraktivno i profitabilno turističko odredište.

branka.crncevic@vecemj.net

Impresum

Večernji list d.d.
Slavonska 4, Zagreb
GLAVNI UREDNIK:
Goran Ogric
UREDNIK POSEBNIH
PRILOGA:
Zoran Vitas
UREDNIKA PRILOGA:
Branka Crnčević
kvadrat@vecemj.net
GRAFIČKA UREDNICA:
Zeljko Bašić
VODITELJ PROJEKTA:
Zeljko Sturm
zeljko.sturm@vecemj.net
01 6300 722

Obnovljeni dvorci potiču razvoj turizma kontinentalne Hrvatske

Za projekt su se zainteresirali HGK i Ministarstvo turizma, pa će se izraditi katalog dvoraca koji bi se mogli obnoviti

Branka Crnčević

Hoće li dijestotinjak hrvatskih dvoraca u sjevernoj Hrvatskoj postati hrvatske turističke mlike, kao što je već postala obala, ovisi o tome hoće li biti dovoljno ustajne državne institucije u ostvarenju toga projekta.

Gospodarski potencijali

Hrvatska je, naime, preko zagrebačkog Arhitektonskog fakulteta u zadnjem vremenu sudjelovala u međunarodnom projektu Villas koji je pokazao da dvorci nisu samo kulturna baština, čija obnova i očuvanje zahtijevaju goleme svote državnog novca, nego da su oni i veliki gospodarski potencijali koji novac mogu nomici i s svoje održavanje – i za razvitak kraja u kojem se nalaze.

Za projekt Villas zanima se odrednjava i Hrvatska gospodarska komora te čelnici ministarstva zadužena za turizam, pa je dogovorenovo da se izradi katalog dvoraca koji bi se mogli obnoviti i dobiti odgovarajući gospodarski status.

Katalog projekta

– Dogovorili smo se o tome da se predviđi novac i u idućoj godini izradi strategija kojom bi se odredili ciljevi i dvorci pogodni za takvu obnovu te što bi taj posao i kako obavio – objasnio je s optimizmom.

Nista bez političke volje

Za realizaciju projekta, ističe profesor, nadasve je važna politička volja jer se, bez obzira na velike gospodarske potencijale, on u tom smislu ne može realizirati ako jasno ne zna tko iznosi volju.

Projekti koji uđu u realizaciju moći će računati i na finansijsku pomoć fondova Evropske unije, ali država ipak mora dati inicijalno obavito – objasnio je s optimizmom.

Dvorac Opeka iz 18. st., neodređeno vlasništvo, urušava se, a izuzetan je po perivoju kakav nema ni jedan dvorac Hrvatskog zagorja

PROJEKT VILLAS

Projekt Villas pokrenut je da se obnove i revitaliziraju dvori. Vodio se u Veneciji s partnerima iz Italije, Austrije, Grčke i Hrvatske. Zagrebački Arhitektonski fakultet bio je nositelj projekta za Hrvatsku u partnerstvu sa pet županija – Zagrebačkom, Krapinsko-zagorskom, Varaždinskom, Požeško-slavonskom i Koprivničko-križevačkom te Fondom za regionalni razvoj.

Iako je još sve na razini akcije, projekt je polučio značajne rezultate. Istraženo je 100 zdanja, obnovljena su dva zbornika, a osnovana je i web stranica (www.dvori.hr). Sve to imalo je odjeka među županima, kulture, poduzetnicima, arhitektima, upravnim tijelima općina i gradova i, što je najvažnije, sada i u državnim ustanovama.

CENTAR ZA DVORCE

Villas je uspio okupiti znanstvenike i stručnjake, vlasnike i korisnike dvoraca, mjerodavne osobe u državnim tijelima i institucijama, jedinicama lokalne uprave i samopravne, službenike zaštite kulturnoga naslijeđa te potencijalne narudžitelje i osobe s kreativnim idejama i sve druge zainteresirane gradijane i institucije za tematiku dvoraca, kurija, dvoraca zamaka, vila i ljetnikovaca. No postalo je jasno da se neće postići cilj – unaprijeđenje kulturnog naslijeđa u funkciji razvijanja regije – ako se ne uspostavi mreža te osnuje centar za dvorce kao krovna institucija koja bi koordinirala, poticala i usmjeravala aktivnosti zaštite i opstanka dvoraca u skladu s održivim razvojem.

Dvorac Maruševac, u postupku povratne obitelji Pongratz

Villas je ponajprije gospodarski projekt

dr. sc. Mladen Obad-Šćitaroci

Od svih je dvoraca u Hrvatskom zagorju najpoznatiji i najposjećeniji Trakošćan – dvorac Držković – Izgrađen 1334., danas u vlasništvu Republike Hrvatske

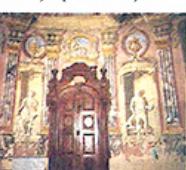

Trećina je dvoraca bez namjene i propada

U Hrvatskoj je posljednji put sustavno vrednovanje dvoraca obavljeno potkraj šezdesetih godina prošlog stoljeća. Poka-zalo je da se samo u sjevernoj Hrvatskoj oko 200 dvoraca i arhitektonski značajnih kurija.

Ispitivanju u sklopu projekta Villas provedeno je na 100 dvoraca sjeverne Hrvatske i pokazala su da su u vrlo dobroj građevnom stanju 23 posto dvoraca, a oni imaju trajnu namjenu i polovito se održavaju. Gotovo polović ih je u jako lošem stanju, a trećina ih je bez namjene i mogli bi postati ruševine.

Za stanovanje se koristi 17

Barokni dvorac Gorњa Bistra s očuvanim freskama koristi se kao bolnica

Dvorac Kutjevo Izgradio su Išusovci u razdoblju od 1704. do 1735.

Veliki Tabor, 15. st., jedan je od najčuvanijih feudalnih gradova

Milana, 17. st., ubraja se među najstarije dvorce Hrvatskog zagorja